

С. Сейфуллиннің 125 жылдығына арналған «Сейфуллин оқулары – 15: Жастар, ғылым, технологиялар: жаңа идеялар мен перспективалар» атты халықаралық ғылыми-теориялық конференциясының материалдары = Материалы Международной научно-теоретической конференции «Сейфуллинские чтения – 15: Молодежь, наука, технологии - новые идеи и перспективы», приуроченной к 125 летию С. Сейфуллина. - 2019. - Т.І, Ч.1 - Б.269-270

СЕПКІШ АППАРАТТАРДЫҢ ЖҰМЫСТАРЫНА ТАЛДАУ

Бейбітов Ақжол

Оңтайлы әрі жоғары өнімді егістік үшін сепкішті жетілдірудің тәжірибелік әсері зор, бұл еліміз бен фермерлік агроқұрлымның экономикасына тигізер пайдасы өте көп. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде ауыл шаруашылығының жоғары өнімділігін сақтау және олардың елдің экологиялық оңалтуындағы рөлі туралы қажеттігі атап өтіледі.

Отырғызу материалдарының сапасын жоғарылату, оны қарқынды өндіру және оны өсіру технологиясын жетілдіру арқылы сатып алу құнын төмендету - ауыл шаруашылығы қызметкерлерінің басты міндеті. Стандартты отырғызу материалдарының кірістілігіне әсер ететін негізгі факторлардың бірі - жоғары сапалы тұқымдардың болуы. Өндірістегі тұқым механикалық күйзеліске ұшырайды, бұл олардың егістік қасиеттерінің төмендеуіне әкеледі. Егістік тұқымдарды тұқымдық түтіктерге біркелкі және зиян келтірместен беру керек [1].

Егістік машиналар әрекет принципі бойынша ерекшеленеді: механикалық және пневматикалық. Механикалық егістік машиналары, өз кезегінде, орауыш пен дискіге бөлінеді. [2].

Жұмыстың мақсаты - егістіктің сапасын жақсарту және тұқым себу деңгейін жоғарылату арқылы егістік аппаратын жобалау және дамыту есебінен орташа және ірі тұқымдарды жақсарту.

Осы мақсатқа жету үшін келесі міндеттерді шешу қажет:

- тақырып бойынша техникалық және ғылыми әдебиеттерде шолу жасау;
- тұқымға ең аз зақым келтірумен егістікті жақсартуды қамтамасыз ететін егістік аппараттарының жобаларын негіздеу және дамыту;
- орталық механикалық сепкіш аппараттың бөлігінің техникалық сұлбасын жасау;
- егістік аппараттарының параметрлерін негіздеу және оңтайландыру;
- тұқым себуді азайту және азайтуды қамтамасыз ететін егістік аппаратын жобалауды әзірлеу;
- орталық механикалық сепкіш аппаратты зерттеу танаптық сынақтарын өткізу;
- егістік аппаратын ұсынылған жобалаудың теориялық зерттеулерін жүргізу және оның негізгі жобалау-технологиялық параметрлерін айқындау;

-ұсынылған орталық механикалық сепкіш аппараттың техника-экономикалық көрсеткіштерін анықтау.

Зерттеулер барысында жасалатын сепкіштің сепкіш аппараттың конструктивті және технологиялық параметрлерін негіздеу және тәжірибелік үлгі жасап сынаудан өткізу. Анықталған нәтижелерге сәйкес осы сепкіш аппараттың тәжірибелік модельін жасап, өндіріске ұсыныс жасау [3].

Әдебиеттер тізімі

1. Патентная документация ЕАПВ, заявитель АО "Казахский агротехнический университет им. С. Сейфуллина"
2. Адуов М. А., Жазыкбаева Ж. М. Машиналар мен жабдықтарды жобалау және құрылымдау негіздері, Астана, 2004
3. Aduov M.A., Karov S.N. and Nukusheva S.A. Structural Analysis of Seeding Process and Mineral Fertilizers Introduction in the Soil // Biomedical and Pharmacology Journal, ISSN: 09746242, Volume 8, Issue 2, 2015, Pages 675-682